

ชื่อหลักสูตร การปลูกผักสวนครัว

จำนวน ๖ ชั่วโมง

กลุ่มอาชีพเกษตรกรรม (กลุ่มสนใจ)

สำนักงาน กศน.จังหวัดมหาสารคาม

ความเป็นมา

การจัดการศึกษาอาชีพในปัจจุบันมีความสำคัญมาก เพราะจะเป็นการพัฒนาประชากรของประเทศให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะในการประกอบอาชีพ เป็นการแก้ปัญหาการว่างงานและส่งเสริมความเข้มแข็งให้แก่เศรษฐกิจชุมชน ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดยุทธศาสตร์ ๒๕๕๕ ภายใต้กรอบเวลา ๒ ปี ที่จะพัฒนา ๕ ศักยภาพของพื้นที่ใน ๕ กลุ่มอาชีพใหม่ ให้สามารถแข่งขันได้ใน ๕ ภูมิภาคหลักของโลก “รู้เขา รู้เรา เถ่าพัน เพื่อแข่งขันได้ในเวทีโลก” ตลอดจนกำหนดภารกิจที่จะยกระดับการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่ม ศักยภาพและขีดความสามารถให้ประชาชนได้มีอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ ที่มั่นคง โดยเน้นการบูรณาการให้ สอดคล้องกับศักยภาพด้านต่างๆ มุ่งพัฒนาคนไทยให้ได้รับการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพและการมีงานทำอย่างมี คุณภาพ ทัวถึงและเท่าเทียมกัน ประชาชนมีรายได้มั่นคง มั่งคั่ง และมีความสามารถ ยั่งยืน มีความสามารถ แข็งการแข่งขันทั้งในระดับภูมิภาคอาเซียน และระดับสากล ซึ่งจะเป็นการจัดการศึกษาตลอดชีวิตในรูปแบบใหม่ ที่สร้างความมั่นคงให้แก่ ประชาชนและประเทศชาติ มนุษย์และสัตว์ต่างๆ ไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ถ้าขาดพืช เมื่อปราศจากพืชสัตว์ต่าง ๆ รวมทั้งมนุษย์ ก็จะตายไปด้วย ซึ่งแตกต่างจากพืชที่สร้างอาหารเองได้ สัตว์และคนไม่สามารถสร้างอาหารเองได้ดังนั้น จำเป็นต้องอาศัยพืชเพื่อการดำรงชีวิตอยู่ เราได้อาศัยพืชระดับโลกให้สวยงาม นอกจากนี้มีผักผลไม้ช่วยสร้างรสชาติให้ อาหาร มีธัญพืชช่วยให้แป้งและคาร์โบไฮเดรตแก่มนุษย์และสัตว์ต่าง ๆ พืชให้ชีวิตไม่เพียงแก่คนและสัตว์เท่านั้น พืชยังให้ชีวิตแก่สภาพแวดล้อมต่าง ๆ รวมทั้งแมลง จุลินทรีย์ด้วย ทำให้ความเจริญแผ่ไปยังส่วนต่างๆ ของโลก พืช จึงเป็นสิ่งที่ช่วยให้สิ่งที่มีชีวิตดำรงชีวิตอยู่ได้ ในภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน อาชีพการเกษตรโดยเฉพาะการผลิตพืชมีความจำเป็น และสำคัญยิ่ง ประเทศใดที่มีสภาพแวดล้อมและปัจจัยที่เหมาะสมต่อการเกษตรจะได้เปรียบเพราะสามารถที่จะผลิตอาหารสำหรับเลี้ยง พลเมือง และส่งเป็นสินค้าออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศได้ ซึ่งสัมพันธ์กับความจำเป็นที่จะต้องดูแลสุขภาพของ ตนเองและช่วยดูแลสิ่งแวดล้อม ประชาชนได้มีผักสวนครัวไว้บริโภคในชีวิตประจำวันและสามารถเป็นอาชีพได้

หลักการของหลักสูตร

การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาอาชีพเพื่อการมีงานทำ กำหนดหลักการไว้ดังนี้

๑. เป็นหลักสูตรที่เน้นการบูรณาการให้สอดคล้องกับศักยภาพด้านต่างๆ ๕ ด้าน ได้แก่ ศักยภาพ ของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพ ภูมิประเทศ และทำเลที่ตั้งของแต่ละประเทศ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่และศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่

๒. มุ่งพัฒนาคนไทยให้ได้รับการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพและการมีงานทำอย่างมีคุณภาพทัวถึงและเท่าเทียมกัน สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง และเป็นบุคคลที่มีวินัยเปี่ยมไปด้วยคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม

๓. ส่งเสริมให้มีความร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่าย

๔. เน้นการฝึกปฏิบัติจริงเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำไปประกอบอาชีพ ให้เกิดรายได้ที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

๑. มีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคงมีคั่ง
๒. ตัดสินใจประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับศักยภาพของตนเอง ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างมีคุณธรรมจริยธรรม
๓. มีเจตคติที่ดีในการประกอบอาชีพ
๔. มีความรู้ความเข้าใจและฝึกทักษะการบริหารจัดการในอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๕. มีโครงการประกอบอาชีพเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาอาชีพของตนเอง

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย คือ ประชาชนทั่วไป

๑. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ
๒. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ

ระยะเวลา

จำนวน ๖ ชั่วโมง

ทฤษฎี ๓ ชั่วโมง ปฏิบัติ ๓ ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

๑. ช่องทางการประกอบอาชีพ
 ๑. ความสำคัญของการประกอบอาชีพ
 ๒. ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพ
 - ๒.๑ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ
 - ๒.๒ ลักษณะของผู้บริโภค
 - ๒.๓ แหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพ
 - ๒.๔ ทิศทางการประกอบอาชีพ
๒. ทักษะการประกอบอาชีพ
 ๑. ขั้นตอนเตรียมการประกอบอาชีพ
 - การเตรียมวัสดุ-อุปกรณ์
 ๒. ขั้นตอนการวิธีการปลูกผักสวนครัว
๓. การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพ
 - ๓.๑ การคิดราคาต้นทุนและการวิเคราะห์จุดคุ้มทุน
 - ๓.๒ การขายและการส่งเสริมการขาย
๔. โครงการประกอบอาชีพ
 - ๔.๑ ความสำคัญของโครงการอาชีพ
 - ๔.๒ ประโยชน์ของโครงการอาชีพการ
 - ๔.๓ องค์ประกอบของโครงการประกอบอาชีพ
 - ๔.๔ การเขียนโครงการอาชีพ
 - ๔.๕ การประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพ

สื่อการเรียนรู้

๑. เอกสารประกอบการเรียนรู้เรื่องความรู้การปลูกผักสวนครัว
๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่น, สื่อบุคคล,วิทยากรผู้ชำนาญเรื่องการปลูกผักสวนครัว
๓. เนื้อหาเรื่องการปลูกผักสวนครัว
๔. ใบความรู้เรื่องการปลูกผักสวนครัว
๕. พบกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้
๖. อุปกรณ์ประกอบการฝึกทักษะอาชีพ

สื่อการเรียนรู้

ในการจัดการเรียนรู้ ใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อบุคคล ภูมิปัญญา แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ชุมชน และแหล่งเรียนรู้อื่นๆ

การวัดและประเมินผล

๑. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
๒. การประเมินผลงานระหว่างเรียนจากการปฏิบัติได้ผลงานที่มีคุณภาพสามารถสร้างรายได้และจบหลักสูตร

เกณฑ์การจบหลักสูตร

๑. มีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๒. มีผลการประเมินตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐

รายละเอียดโครงสร้างหลักสูตรการปลูกผักสวนครัว

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
<p>๑. ช่องทางการประกอบอาชีพการปลูกผักสวนครัว</p>	<p>๑.๑ บอกความสำคัญของการ ประกอบอาชีพการ ปลูกผักสวน ครัว</p> <p>๑.๒ บอกความเป็นไปได้ ในการประกอบอาชีพการ ปลูกผักสวน ครัว ได้แก่</p> <p>ทุน การตลาด แรงงาน วัสดุอุปกรณ์ ท่าเลที่ตั้ง บรรจุหีบห่อ และขนส่ง</p> <p>๑.๓ แหล่งเรียนรู้</p> <p>๑.๔ บอกทิศทางการ ประกอบ อาชีพจำหน่าย ผักสวนครัว</p>	<p>๑.๑ ความสำคัญของการประกอบอาชีพ การปลูกผักสวนครัว</p> <p>๑.๒ ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพ การปลูกผักสวนครัว</p> <p>๑.๒.๑ ทุน /ความต้องการของตลาด</p> <p>๑.๒.๒ การใช้แรงงาน</p> <p>๑.๒.๓ การจัดหาวัสดุ อุปกรณ์</p> <p>๑.๒.๔ การเลือกทำเลที่ตั้ง</p> <p>๑.๒.๕ การบรรจุหีบห่อ การขนส่ง</p> <p>๑.๒.๖ ความเป็นไปได้ในการประกอบ อาชีพตามศักยภาพ ๕ ด้าน ได้แก่ศักยภาพ ของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิ ประเทศ และทำเลที่ตั้ง ของแต่ละประเทศ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรมประเพณี และวิถีชีวิตของแต่ละ พื้นที่ และศักยภาพ ของทรัพยากรมนุษย์ ในแต่ละพื้นที่</p> <p>๑.๓ แหล่งเรียนรู้ /ทิศทางการประกอบ อาชีพจำหน่ายพันธุ์พืช</p>	<p>๑.๑ ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สถาน ประกอบการ สื่อของจริง สื่อ บุคคลในชุมชน ประเทศและโลก เพื่อนำข้อมูลมาคิด วิเคราะห์ และ ใช้ในการประกอบอาชีพที่มีความเป็นไปได้ในชุมชน</p> <p>๑.๒ วิเคราะห์อาชีพที่คิดว่าจะสามารถเลือก ประกอบอาชีพ ได้ในชุมชนจากข้อมูลต่าง ๆ และ สอดคล้องกับศักยภาพ ของตนเองและชุมชน</p> <p>๑.๓ ศึกษาดูงานในสถาน ประกอบการ แหล่งเรียนรู้ ต่างๆ ในอาชีพที่ตัดสินใจเลือก</p> <p>๑.๔ ครูผู้เรียน และภูมิปัญญาร่วมกันอภิปราย ทิศทางความก้าวหน้าและ พัฒนาอาชีพการประกอบ อาชีพปลูกผักสวนครัวในรูปแบบที่เหมาะสมกับ ตนเองเช่น ลูกจ้าง เจ้าของกิจการ ร่วมทุน พ่อค้า คนกลางแปรรูป ผลิตภัณฑ์ ฯลฯ โดยคำนึงถึง ความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ ความคุ้มค่า และ ความต้องการของตลาด</p>	๑ ชม.	-

รายละเอียดโครงสร้างหลักสูตรการปลูกผักสวนครัว

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๒ . ทักษะการประกอบอาชีพการปลูกผักสวนครัว	<p>๒.๑ เตรียมการประกอบอาชีพ การปลูกผักสวนครัว ได้แก่ สถานที่/พื้นที่ องค์ประกอบของ พืช วัสดุ อุปกรณ์ และความรู้ที่เกี่ยวข้องได้</p> <p>๒.๒ สามารถปลูกผักสวนครัวได้</p> <p>๒.๓ สามารถดูแลรักษาและจำหน่ายได้</p>	<p>๒.๑ ชั้นเตรียมการประกอบอาชีพการปลูกผักสวนครัว</p> <p>๒.๑.๑ สถานที่ / พื้นที่</p> <p>๒.๑.๒ องค์ประกอบส่วนต่าง ๆ ของพืช</p> <p>๒.๑.๓ วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการประกอบอาชีพการปลูกผัก สวนครัว</p> <p>๒.๑.๔ ความรู้ที่เกี่ยวข้องในการประกอบอาชีพการปลูกผัก สวนครัว</p> <p>๒.๒ ขั้นตอนการปลูกผักสวนครัว</p> <p>๒.๒.๑ การปลูกผักสวนครัว-การเพาะเมล็ด</p> <p>๒.๒.๒ การปลูกผักสวนครัว</p> <p>๑) ในโรงเรือน</p> <p>๒) นอกโรงเรือน</p> <p>๒.๓ ขั้นการปฏิบัติดูแลรักษาการปลูกผักสวนครัวเพื่อจำหน่าย</p>	<p>๒.๑ จัดให้ผู้เรียนศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการปลูกผักสวนครัว</p> <p>๒.๒ อภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้</p> <p>๒.๓ จัดผู้เรียนไปศึกษาดูงาน ในแหล่งเรียนรู้ ชุมชน พร้อม จัดบันทึก</p> <p>๒.๔ จัดทำแผนการฝึกทักษะ การประกอบอาชีพการปลูก ผักสวนครัว</p> <p>๒.๕ ดำเนินการเรียนรู้และฝึก ทักษะตามหลักสูตร</p> <p>๒.๖ จัดบันทึกผลการเรียนรู้</p> <p>๒.๗ ดำเนินการวัด และ ประเมินผลตามที่หลักสูตร กำหนด</p> <p>๒.๘ ดำเนินการเรียนรู้และฝึก ทักษะตามหลักสูตร</p>	๔๕ นาที	๒.๓๐ ชม.

รายละเอียดโครงสร้างหลักสูตรการปลูกผักสวนครัว

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๓. การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการปลูกผักสวนครัว	๓.๑ สามารถบริหารจัดการการขยายพันธุ์พืชได้ - ควบคุมคุณภาพ - ลดต้นทุน - แผนการผลิต ๓.๒ สามารถจัดการการตลาดในการปลูกผักสวนครัวได้ - ทำฐานข้อมูล - ประชาสัมพันธ์ - กระจายการผลิต - วางแผนการตลาด ๓.๓ สามารถจัดการความเสี่ยงได้ ๓.๔ สามารถวางแผนการดำเนินงานได้	๓.๑ การบริหารจัดการการขยายพันธุ์พืช ๓.๑.๑ การจัดการเกี่ยวกับการควบคุมคุณภาพการปลูกผัก สวนครัว ๓.๑.๒ การลดต้นทุนในการประกอบอาชีพการปลูกผักสวนครัว ๓.๑.๓ การวางแผนการผลิต ๓.๒ การจัดการการตลาดในการปลูกผักสวนครัว ๓.๒.๑ การจัดทำฐานข้อมูลลูกค้า ๓.๒.๒ การประชาสัมพันธ์ ๓.๒.๓ การกระจายผลผลิต ๓.๒.๔ การวางแผนการตลาด ๓.๓ การจัดการความเสี่ยง ๓.๓.๑ การวิเคราะห์ศักยภาพ และการจัดการความเสี่ยงกับผลการดำเนินงาน ๑) ประเภทของการปลูกผักสวนครัว ๒) ค่าใช้จ่ายในการปลูกผักสวนครัว ๓) ผลกำไรที่จากการปลูกผักสวนครัว ๓.๔ การวางแผนการดำเนินงาน แบบตารางการ ปฏิบัติงาน	๓.๑ การบริหารจัดการผลิตจัดให้ผู้เรียน ๓.๑.๑ สืบค้นและศึกษาแหล่งวัสดุ อุปกรณ์และการใช้ประโยชน์ ของแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ และทุนต่าง ๆ ๓.๑.๒ การกำหนดและ การควบคุมคุณภาพผลผลิตที่ต้องการ ๓.๑.๓ ศึกษาการลด ต้นทุนการผลิตแต่คุณภาพคงเดิม ๓.๑.๔ ศึกษา วิเคราะห์ ปัจจัยความเสี่ยงที่คาดว่าจะ เกิดขึ้นและมีแนวทางในการ จัดการความเสี่ยง ๓.๒ การบริหารจัดการตลาด จัดให้ผู้เรียน ๓.๒.๑ ศึกษาข้อมูล การตลาด และวิเคราะห์ความต้องการของตลาด ใน ชุมชนประเทศและโลก ๓.๒.๒ กำหนดทิศทาง เป้าหมาย กลยุทธ์และแผนการจัดการตลาด ๓.๒.๓ ดำเนินการตามกระบวนการจัดการตลาด เช่น การคิดต้นทุน การผลิต การกำหนดราคาขาย การส่งเสริมการขาย กระจายสินค้า ๓.๓ การจัดการความเสี่ยงจัดให้ผู้เรียนศึกษา ๓.๓.๑ ให้ผู้เรียนศึกษา เอกสารเรื่องการจัดการความเสี่ยง ๓.๓.๒ ฝึกการวิเคราะห์ การจัดการความเสี่ยงพร้อมการวางแผนการจัดการความเสี่ยง ๓.๔ การวางแผนการดำเนินงาน ๓.๔.๑ ให้ความรู้เกี่ยวกับ เรื่อง การวางแผนการดำเนินงานในแบบ ตารางการปฏิบัติงาน	๔๕ นาที่	๑๕ นาที่

รายละเอียดโครงสร้างหลักสูตรการปลูกผักสวนครัว

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๔. โครงการประกอบอาชีพ	๔.๑ ความสำคัญของโครงการอาชีพ ๔.๒ ประโยชน์ของโครงการอาชีพการ ๔.๓ องค์ประกอบของโครงการประกอบอาชีพ ๔.๔ การเขียนโครงการอาชีพ ๔.๕ การประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพ	๔.๑ ความสำคัญของโครงการอาชีพ ๔.๒ ประโยชน์ของโครงการอาชีพ ๔.๓ องค์ประกอบของโครงการประกอบอาชีพ ๔.๔ การเขียนโครงการอาชีพ ๔.๕ การประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพ	๔.๑ จัดให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้เรื่อง ความสำคัญของโครงการประกอบอาชีพ ประโยชน์ของโครงการอาชีพ องค์ประกอบของโครงการอาชีพ และการเขียนโครงการอาชีพ ๔.๒ การวัดและประเมินผลเหมาะสม และสอดคล้องของโครงการอาชีพ	๓๐ นาที	๑๕ นาที

